

[Poul Nielson.]

smidig måde, der sikrer, at indflydelsen på virksomheden kommer til at stå i forhold til den kapital, der er tilført. For dem, der skyder kapital ind, sikrer lovgivningen, at de faktisk får denne indflydelse, og for dem, der vælges til at drive virksomheden, sikrer loven ved et magtbalancesystem, at der kan disponeres effektivt og frit inden for rammer fastlagt på generalforsamlingerne.

For de ansatte, der også er en del af erhvervslivet, sikrer loven medindflydelse og fremover også en langt bedre indsigt i virksomhedens økonomiske forhold, herunder virksomhedens ejerforhold.

For samfundet betyder anvendelsen af aktieselskabsformen, at der er klarhed over, hvilke økonomiske interesser der opererer i erhvervslivet, og at disse opererer på grundlag af regler, der er fastsat af samfundet.

Denne samfundsinteresse i aktieselskabsformens anvendelse ligger altså ikke i, at samfundet herved sikres en indflydelse på virksomhederne, men i, at virksomhedernes udfoldelse sker på grundlag af lovregler.

I fortsættelse heraf er det måske nok på sin plads at tilføje, at vi socialdemokrater også i en helt principiel eller ideologisk, om man vil, sammenhæng finder aktieselskabsformen værdifuld. Selve denne måde at organisere sig på i erhvervslivet passer nemlig fremragende ind i vore langsigtede erhvervs-politiske og politiske målsætninger, idet vi jo klart opererer på grundlag af en markedsøkonomi — man må for min skyld gerne kalde det en socialistisk markedsøkonomi — som er karakteriseret af, at de enkelte virksomheder som selvstændige beslutningsenheder frit konkurrerer med hinanden. Derfor forventer vi heller ikke nogen skepsis over for selve aktieselskabstanken i forbindelse med lønmodtagernes inddragelse i selskabernes ledelse og i deres ejerforhold, sådan som det fremgår af lovforslaget om lønmodtagernes medejendomsret.

På den anden side er det naturligvis indlysende, at de erhvervsmæssige eller måske snarere skattemæssige krumspring, som visse borgere — jeg havde nær sagt en vis borger — i dette land har udfoldet på det selskabsretlige overdrev, har bidraget til at stille aktieselskabet som sådant i et dårligt lys. Det vil derfor nok være på sin plads at tage afstand fra denne form for aktivitet og

karakterisere den som samfundsskadelig, ikke blot på grund af den asociale virkning, der ligger i forsøgene på at unddrage sig en almindelig beskatning, men også fordi denne aktivitet lægger gift for en bredere forståelse for aktieselskabets funktion og betydning i det moderne erhvervsliv.

Forslaget til en ny aktieselskabslov har været meget længe undervejs. Den gældende lov er fra 1930, og i forhold til den udvikling, der har været siden da, må den i dag karakteriseres som forældet og mangelfuld. Der har da også på en mængde områder dannet sig en sædvaneret, som har suppleret denne lovgivning. Men en retsudvikling på dette grundlag er ikke tilfredsstillende, hverken for samfundet eller for erhvervslivet selv.

Der har derfor siden nedsættelsen af aktielovskommissionen i 1957 været arbejdet meget på en ny lovgivning. Den første betænkning kom i 1961. Herefter gik man i gang med forsøg på at nå frem til ensartede nordiske regler på visse områder, og det blev opnået i forbindelse med betænkningen i 1964. I stedet for at fremsætte lovforslaget fra betænkningen i 1964 valgte man imidlertid at gå videre på fællesnordisk basis for at nå frem til en så vidtgående lovharmonisering som overhovedet muligt. Dette arbejde skred fremad i slutningen af 1960'erne, og i september 1969 forelå så betænkningen om en fællesnordisk aktieselskabslovgivning. Der er grund til i dag at hæfte sig ved, hvor langt man faktisk har kunnet komme i retning af en ensartet lovgivning, og der er også grund til at pege på, at dette er et af de praktiske og i virkeligheden meget betydningsfulde resultater af et initiativ, som oprindeligt startede i Nordisk Råd.

Efter afslutningen af det fællesnordiske udvalgsarbejde har der været yderligere nordiske forhandlinger på departementsniveau for at udjævne de tilbageblevne forskelle, og herefter kan man godt karakterisere slutresultatet som en egentlig fællesnordisk lovgivning.

Sideløbende hermed har der været en dialog med forskellige sider af det danske erhvervsliv og andre interesserede. Det nordiske udkast er blevet ændret i overensstemmelse med den lov, vi vedtog her i efteråret, og som tilpassede den danske aktieselskabslov til EF's regler om selskabsret og etable-